

Haberler > Yazarlar > Sedat ERGİN > Daha önceki hiçbir krize benzemeyen bir kriz



Sedat Ergin

## Daha önceki hiçbir krize benzemeyen bir kriz

10 Ekim 2017



Yazdır Yazı Tipi

**İSTANBUL'daki ABD Başkonsolosluğu çalışanı bir Türk vatandaşının tutuklanması, ardından ABD'nin Türk vatandaşlarına vize yasağı koyması, buna Ankara'nın aynı yöntemle misillemede bulunmasıyla patlak veren büyük türbülans, Türkiye-ABD ilişkileri tarihinde bugüne dek karşılaştığımız krizlerin hiçbirine benzemiyor.**

İki ülke arasında geçmişte 1970'li yılların ortasında Kongre'nin uyguladığı silah ambargosu, 1 Mart 2003'te tezkerenin TBMM'de reddi, ardından 4 Temmuz 2003'te Süleymaniye'de Türk askerlerinin başına ABD'li askerler tarafından çuval geçirilmesi gibi ilişkilerin dibe vurduğu pek çok hadise yaşanmıştı. Ancak sonuncu krizi diğerlerinden ayıran farklı bir yönü var.

Geçmişteki krizlerde sorunlar ne kadar ağır olursa olsun, taraflar, insani düzeydeki ilişkileri başvurulan yaptırımların, alınan diplomatik önlemlerin kapsamı dışında tutmuştu. Oysa vize yasağıyla birlikte, insani düzeydeki temaslara da ağır bir darbe indirilmiş oluyor. Bu yasağın sonuçları spordan eğitime, kültürel ilişkilerden sağlık kadar çok geniş bir alana yayılacaktır.

kültürden sağığa kadar çok geniş bir alana yayılacaktır.

\*\*\*

Bu adımın olumsuzluğu yalnızca insanlara dönük sonuçlarıyla sınırlı değildir. Bütün dünyanın gözü önünde vatandaşlarına kategorik vize yasağı uygulanan bir ülke olarak gösterilmenin yarattığı bir imaj tahribatı da söz konusudur Türkiye açısından.

Bu yönüyle, ABD'nin Libya, Sudan, Somali, İran, Kuzey Kore gibi sınırlı sayıda ülkeye uyguladığı bir yasağı NATO müttefiki Türkiye'ye uygulaması ittifak ilişkisinin de uçurumdan aşağı yuvarlandığını gösteriyor.

Türkiye ile ABD arasında müttefiklik ilişkisinin -en azından bugün itibarıyla- sadece kâğıt üstünde kaldığını, iinin boşalmış olduğunu söyleyebiliriz. Aynı savunma ittifakında yer alıp, diğerine yapılmış saldırıyı kendisine yapılmış sayıp yardımına gitme taahhüdünde bulunan iki ülkenin bugün ceza olarak birbirlerinin vatandaşlarına vize yasağı koymaları absürd bir durumdur.

Böyle bir ilişki pek çok kavramla adlandırılabilir; müttefiklik hariç...

\*\*\*

Anlamakta gerçekten zorlandığımız daha da garip bir durum var. ABD, bundan bir ay kadar önce 8 Eylül tarihinde **Fetullah Gülen** ve 15 Temmuz darbesi konusunda önemli bir adım atarak, darbenin sivil yöneticilerinden **Kemal Batmaz**'ın 2016 yılı başında Pensilvanya'da **Gülen**'in yanında kaldığını kanıtlayan bir belgeyi Ankara'ya resmi kanallardan iletti. ABD İç Güvenlik Bakanlığı'nın bu hamlesi, 15 Temmuz darbesi ile **Fetullah Gülen**'in doğrudan ilişkilendirilebilmesini mümkün kılan önemli bir açılımdı.

ABD'nin tutumunda bu esnekliğin belirdiği bir sırada İstanbul'da başkonsolosluk görevlisinin tutuklanması ve ardından tırmanmaya giden karşılıklı misilleme adımlarının gelmesi burada belirmiş olan iyimser ortamı birden yerle bir etmiş oldu.

**Fetullah Gülen** ve taraftarlarının gelinen noktadan hoşnut oldukları hususunda bir tereddüt olmamalıdır. Türkiye ile ABD arasındaki ilişkilerin **Gülen** dosyasıyla bağlantılı bir mevzudan dolayı bugün tarihinin en büyük krizlerinden birinin içine girmiş olması, ilişkilerin Pensilvanya'nın ipoteği altında olduğu yolundaki tezleri haklı çıkaran bir nitelik taşımaktadır.

\*\*\*

Bir tarafın mutlak haklı, diğer tarafın da mutlak haksız olduğu şeklinde bir bakış, bu krizden çıkışa herhangi bir katkı sağlamaz.

Şurası görülmelidir ki, ABD tarafı, 15 Temmuz darbe girişiminin sorumlusu olan FETÖ/PDY örgütünün liderine ev sahipliği yapıyor olmasının bu ilişkileri nasıl bir sıkıntıya soktuğunu idrak etmekte uzun bir süre muazzam bir kayıtsızlık sergilemiş, Ankara'nın kaygılarına duyarsız kalmıştır.

Karşılığında İstanbul'daki başkonsolosluk görevlisinin tutuklanmasının tetikleyebileceği sonuçların da Türk tarafınca öngörülemediğini söylemek mümkündür.

Ayrıca, Türkiye'deki bazı Amerikalıların salt **Fetullah Gülen**'le takas imkânı yaratmak için pazarlık kartı olarak tutuklandığı yolunda Amerikalı karar vericilerde şekillenmiş olan ve ABD basınında artık açıkça dile getirilen kanaatin de işlerin kontrolden çıkmasında rol oynadığı tahmin edilebilir.

Keza, zaten her zaman son derece karmaşık olan Washington'daki karar alma aygıtının **Donald Trump**'ın başkanlığıyla birlikte daha da içinden çıkılmaz bir kargaşaya sahne olmasını, işlerin bu noktaya gelmesinde bir başka faktör olarak sıralayabiliriz.

## SON 24 SAATTE YAŞANANLAR

# Hürriyet

com.tr



facebook.com/hurriyet



youtube.com/hurriyet



twitter.com/hurriyet



instagram.com/hurriyetcomtr

Son

24 saatte ne oldu? (09.10.2017-2)

daha fazla video için Hürriyet TV

### HER YERDE HÜRRİYET



### DİĞER KANALLAR

Facebook

Twitter

RSS

Kişisel Verilerin Korunması

Hürriyet Kurumsal

Bize Ulaşın

Hürriyet

com.tr

